

Michal Flegl Jan Vojáček z Tetína

O rodu Vojáčků, držitelů bývalého rytířského manství karlštejnského na Tetíně jsem psal v RR 9-10/2010 v článku Růže z Tetína.* Nyní mohu rozšířit znalosti o zakladateli tetínské linie rodu o nové, dosud neuváděné údaje.

Jan Vojáček pocházel ze selského statku v Poučnicku u Karlštejna. Zemskodeskový statek na Tetíně získal již na samém počátku 19. století. S jistotou víme, že byl v jeho držení k roku 1803. Zcela nečekaně jsem totiž objevil k témuž roku Jana Vojáčka, příslušníka významného vlasteneckého rodu, v seznamu členů evangelické církve helvetského vyznání (h. v.). Tehdy (1803) je již uváděn jako majitel statku Tetín, zapsaného v zemských deskách.

<http://www.fotohistorie.cz/Stredocesky/Beroun/Tetin/Default.aspx>.

Podílel se po léta výrazně na životě pražského evangelického sboru a stal se jeho starším, když zastupoval příslušníky h. v. Evangelický sbor v Praze byl po vydání Tolerančního patentu 1781 založen jako sbor augspurského vyznání (a. v. - luterského). Stoupenci druhého povoleného vyznání (h. v.), kteří tehdy byli v menšině a nemohli tak založit samostatný sbor, se stali jeho členy, účastnili se bohoslužeb a platili salár (roční poplatek). Jedním z jejich představitelů byl právě Jan Vojáček.

Již roku 1804 se někteří z helvetských pokusili o osamostatnění. V jejich čele stál mlynář Václav Zuran, majitel mlýna Huť na pražské Malé Straně. Snaha skončila neúspěšně, nepodařilo se shromáždit předepsaný počet členů. Jan Vojáček s několika dalšími se k nim nepřidal a odmítl platit příspěvky na zřízení reformované modlitebny s tím, že i nadále bude přispívat pražskému pastorevi, tedy sboru a. v. Tak se také stalo, když v roce 1808 se evangelíci h. v. zavázali příspěvky na služné pastorevi, ročně 100 zlatých rýnských a 2 strychy žita, s výhradou, že “dokud my v tom stavu nebudeme, pro nás v c. k. hlavním městě Praze naši vlastní církev H. V. ustanoviti a obdržeti a našeho vlastního pastora držeti”.

Signatářem ujednání z 8. února 1808 byl z helvetské strany Jan Vojáček, spolu s dalšími staršími. O to, že právě Jan Vojáček měl k pražskému sboru a. v. zřejmě osobní vztah svědčí další skutečnost. Jeho pastorevi Janu Pleškánymu se 20. června 1812 narodil syn Filip Karel. Mezi kmotry je na prvním místě uváděn Jan Vojáček, majitel dvora v Tetíně, jako přední osobnost pražského sboru. Spolupráce stoupců obou evangelických vyznání byla zpečetěna “Společnou úmluvou” z 25. února 1816. Na ni bezprostředně navazovala “Konsignace příspěvků”, v níž se J. Vojáček zavázal k placení saláru ve výši 5 zlatých ročně. Evangelíci h. v. se od pražského sboru a. v. (luterského) oddělili až v roce 1846, kdy založili svůj samostatný sbor v Praze.

Jan Vojáček však byl jediný ze své rodiny, kdo se přihlásil k evangelictví. Dokládá to seznam členů pražského sboru z roku 1814, kdy na Tetíně je uvedena jedna evangelická domácnost o jedné duši (J. Vojáček). Historik prof. Ferdinand Hrejsa zjistil v pražském sboru velký počet smíšených manželství, v nichž jenom muž nebo jenom žena byli evangelíky, ostatní pak katolíky. Znamenalo to vesměs, že se rodina postupem času evangelické církvi odcizila, což byl nepochybně i případ dalších generací Vojáčků z Tetína. Rod Vojáčků vlastnil tetínský statek, bývalé manství, hluboko do 20. století.

Bibliografická poznámka

Řadu dokumentů k evangelickým církevním poměrům na počátku 19. století obsahují knihy: B. V. Košut - Historie o založení evangelické církve v Praze, Praha 1862 a Ferdinand Hrejsa - Dějiny české evangelické církve v Praze a ve středních Čechách v posledních 250 letech, Praha 1927. Srov. též Michal Flegl - Evangelíci na Berounsku v 18. a počátkem 19. století, Evangelický týdeník - Kostnické jiskry č. 7/2011. K rodu Vojáčků kromě výše zmíněného článku o Růži z Tetína viz Michal Flegl: Jan Dyk a rody spřízněné, edice Pramének sv.19, Praha 2009.

* http://rodopisna-revue-online.tode.cz/9-10-10_soubory/13-15_flegl-tetin.pdf